

Methodiek document habitatkaarten Binnenveld versie 6, juli 2013

Staatsbosbeheer Regio Oost, Geert Kooijman.

Voor het Natura 2000-gebied Binnenveld zijn de volgende habitattypen aangewezen (cf Ontwerp-AWB):

H6410 Blauwgraslanden
H7140A Overgangs- en trilvenen (trilvenen)
H7230 Kalkmoerassen

In Binnenveld wordt het habitatype H7230 Kalkmoerassen echter niet kwalificerend aangetroffen.
In aanvulling op de aangewezen habitattypen komt ook het habitatype H7140B Overgangs- en Trilvenen (veenmosrietlanden) voor (zie verderop voor toelichting).

Het Natura 2000-gebied bestaat uit twee gebiedsdelen: Bennekomse Meent en de Hellen (De Hel en Blauwe hel). In onderstaande tabel is het voorkomen van habitattypen per deelgebied weergegeven:

Habitatype	Bennekomse Meent	De Hel en Blauwe Hel
H6410 Blauwgraslanden	V	V
H7140A Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	V	V
H7140B Overgangs- en Trilvenen (veenmosrietlanden)		V

Hieronder volgt per deelgebied de verantwoording van de kaarten:

1) Bennekomse Meent

Gebruikte bronnen:

Jongman, M. 2003. Vegetatiekartering Bennekomse Meent 2003. EGG consult, Jongman ecologisch advies, Groningen. Rapportnummer EGG-mj 480. Projectcode SBB: 409.

Werkwijze:

Met behulp van de door Staatsbosbeheer vervaardigde database SBB_HBTT_19_02_10 en de hierbij behorende handleiding zijn concept habitattypen (HT-en) tabellen vervaardigd.

H6410 Blauwgraslanden

Bij controle van de vegetatiekartering is gebleken dat een lokaal type niet naar het juiste SBB type vertaald is. Het gaat hier om het lokale type L3, Gemeenschap v Grote wederik en Biezeknoppen. Dit type is te ruig en bevat te weinig kensoorten van het Junco-Molinion om tot het vegetatietype 16-RG5-[16Aa] (Rompgemeenschap met Blauwe zegge en Blauwe knoop van het Verbond van Biezeknoppen en Pijpestrootje) gerekend te kunnen worden. De vertaling is hierop aangepast. Echter, dit vegetatietype komt in de meeste gevallen in complex voor met andere typen die wel tot H6410 gerekend kunnen worden. Zes vlakken kwalificeren door deze aanpassing niet meer voor H6410. Voor 2 vlakken is het bedekkingspercentage van H6410 omlaag bijgesteld.

Bij controle van de habitatype kaarten is gebleken dat het Staatsbosbeheer-type 16A-d niet tot het habitatype behoort. Tevens is gebleken dat het lokale type deels ten onrechte in 16A-d is vertaald. De volgende correcties zijn toegepast: lokaal type F2d is vertaald in Staatsbosbeheer-type 16A-a, lokaal type L3 is vertaald naar Staatsbosbeheer-type 16A-d. Het Staatsbosbeheer-type 16A-a behoort wel tot H6410, het Staatsbosbeheer-type 16A-d niet. De gevolgen zijn in de kaart verwerkt. Het gaat daarbij om de elmdids 27, 43, 68, 75, 78, 79, 86, 88 en 161. 8 van deze vlakken bleken alsnog te kwalificeren als H6410, één vlak niet (ID 65_409_78).

Mozaïek criterium:

H7140A Overgangs- en trilvenen (trilvenen)

Omdat geen van de als mozaïek kwalificerende vegetaties grotendeels omgeven zijn door zelfstandig kwalificerende vegetaties, is geen van deze vlakken als trilveen gekwalificeerd.

H6410 bevat geen vegetatietypen waar mozaïek criterium voor geldt.

Overige opmerkingen:

- H3130: er zijn kwalificerende vegetaties aangetroffen, maar de locatie in de Bennekomse Meent betreft geen duurzaam voorkomen;
- H6430A: er is in de Bennekomse Meent een locatie die op de vegetatiekaart als 32Aa1 is geclassificeerd; bij nader inzien bleek het echter te gaan om een verruigd (en niet kwalificerend) blauwgrasland;

2) De Hellen

Gebruikte bronnen:

Vegetatiekartering 1999 'De Hel' van Everts en de Vries. SBB Projectcode: 238.

Hoewel de gebruikte kartering 11 jaar oud is, is het voorkomen van alle habitattypen in Hel nog actueel. De precieze ligging waarschijnlijk niet. Er lijkt een geringe verbetering, met name voor trilveen, te zijn opgetreden. De betrouwbaarheid van deze gegevens is op '2' gelaten.

Werkwijze:

Met behulp van de door Staatsbosbeheer vervaardigde database SBB_HBTT_19_02_10 en de hierbij behorende handleiding concept habitattypen tabellen vervaardigd.

De tabellen zijn in GIS gekoppeld aan de tabel vlakken van de vegetatiekartering uit 2003.

Mozaïek criterium:

Habitatype Trilveen. Omdat één van de als mozaïek kwalificerende vegetaties geheel omgeven is door zelfstandig kwalificerende vegetaties, is dit vlak als Trilveen gekwalificeerd. De andere vlakken zijn dat niet.

Habitatype Veenmosrietland. Omdat geen van de als mozaïek kwalificerende vegetaties grotendeels omgeven zijn door zelfstandig kwalificerende vegetaties, is geen van deze vlakken als Veenmosrietland gekwalificeerd.

H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietland)

Dit habitatype is niet aangewezen, maar komt toch kwalificerend voor:

De vegetatiekartering geeft het lokale vegetatietype de naam "Gemeenschap van veenmos, kamvaren en riet (veenmosrietland)". In de vertaling naar een landelijke typologie is het type vertaald als Veenmosrietland, subassociatie van pijpestro. Uit het opname materiaal blijkt een dominantie van haakveenmos en riet, begeleid door wateraardbei, gewoon puntmos, moeraswalstro, moerasvaren, kamvaren, hennegras, grote wederik, grote kattestaart, melkeppe, waterzuring, kale jonker en enkele andere soorten. Van de bladmossen en levermossen is er slechts een vermelding van plagiothecium soorten, zonder verdere specificatie. Kamvaren is feitelijk onderscheidend geweest voor dit lokale vegetatietype. Kennelijk is de soortenkennis op het gebied van mossen van de karteerder te gering om de kensoorten van het veenmosrietland te herkennen. Dat blijkt uit het feit dat alleen algemene mossen zijn genoemd, en in twee gevallen de geslachten niet op soortnaam zijn gebracht. De kans dat de kenmerkende mossen *pallavicinia lyellii* en *dicranum bonjeanii* 'over het hoofd zijn gezien' is daardoor groot.

Kensoorten van de klasse der kleine zeggen zijn wateraardbei, kamvaren, haakveenmos en gewoon puntmos.

Haakveenmos is tevens kensoort van het verbond van zwarte zegge, kamvaren van de veenmosrietlandassociatie.

Grote wederik, melkeppe en hennegras zijn differentiërende soorten binnen de associatie. In de beschrijving van de Vegetatie van Nederland van de subassociatie is een beschrijving van een jong type veenmosrietland opgenomen met daarin o.a. haakveenmos en moerasvaren. Moeraswalstro duidt op verwantschap met de rietklasse. Kale jonker vormt een verbindend element met kruidenrijke rietlanden. Uit het opname materiaal en de vegetatiebeschrijvingen blijkt duidelijk dat het hier om het habitatsubtype veenmosrietland gaat, zij het in een jonge, nog niet erg soortenrijke vorm. Wellicht is ook het beheer niet optimaal voor deze associatie.

Overige opmerkingen:

-H91D0: er is in de Hellen een locatie die op de vegetatiekaart als 39A-f (=40Aa2a) is geclassificeerd; bij nader inzien bleek het echter te gaan om een verdroogd elzenbroekbos;

-H91E0: er zijn kwalificerende vegetaties aangetroffen, maar de locaties in De Hellen voldoen niet aan de beperkende criteria (hoewel het gebied gerekend wordt tot het beekdallandschap, is er geen beek in de buurt die invloed heeft op de hydrologie van De Hellen; het Valleikanaal is niet als beek te beschouwen).

Het omliggende gebied dat niet is gekarteerd bestaat uitsluitend uit beweide en bemest grasland en een enkel maïspaneel. Hier komen met zekerheid geen habitattypen voor. Het gaat hier dus om H0000.

Checklist habitatkaarten	Binnenveld
N2000-gebied geheel afgedekt?	Ja
Alle aangewezen typen op kaart?	Nee, het volgende type is met zekerheid niet aangetroffen: H7230 (de ishd betreft dus terecht een ontwikkelingsdoel)
Extra typen op kaart?	Ja, het volgende subtype is met zekerheid nieuw aangetroffen: H7140B Overgangs- en trilvenen (<i>veenmosrietland</i>); aangezien de vegetatiekartering van 1999 is, was het subtype ook al in 2004 aanwezig.
Methodiek op hoofdlijnen	Zie methodiekdocument: - Everts & De Vries (1999): Vegetatiekartering De Hel (Everts & De Vries) - Jongman (2003): Vegetatiekartering Bennekomse Meent 2003 (EGG Consult) - niet-geïnventariseerde delen aangevuld met H0000
Vertaling	OK (cf vertaaldb Staatsbosbeheer inclusief correcties)
Extra SBB-vegetaties meegenomen?	Ja (SBB-catalogus is uitgangspunt vegetatiekartering)
Moeilijke typen methodiekdocument	OK
Hanteren mozaïektypen	OK
Beperkende criteria	OK
Onterechte filters/criteria?	Nee
Kwaliteit goed/matig aangegeven?	Ja (waar mogelijk)
Onderliggende vegetatieopnamen	Ja
Overige typen natuur opgenomen?	Nee
Geometrische nauwkeurigheid	1:5.000
Complexen	Ja
%'s van complexen	Ja
Vlakken kleiner dan minimumoppervlak	OK; deze vlakken komen wel voor, maar hangen onderling functioneel samen